

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Lier.

Emne: Låring

Bygdelag:

Oppskr. av: Andreas Røpstad

Gard:

(adresse):

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskriften er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Klaus Landfald, f. 1885 på Landfald, hønde Dr. Mykle med i Rommenatt

SVAR

Mell. prisdomur ned ferjø, form. i Lier Bygdebodenmenn.

A.

1. Låring er ikkje brukt nå, men han vore brukt meir
eller mindre like opp i vår tid på mindre bruk.

Det har ikkje vore lauv avvisst dei siste 30-40 år.

Sist gangen dei gjorde det på Landfald var i 1908. Før
den tid var det nokkot mindre avvisst, men lauv-
menyda skilte ikke høymenyda, og K.L. Han ikkje
kjungs at ein laivva dessom ein hadde flust med
høy.2. Ein laivva like omt slåttan, dei skulle vera gjort frå
utgangen av august.Det var ark, rogn, selje, alm or dei hadde det, or
(det måtte blandast med høy; K.L. Han kjungs
eit av dei hadde 8 saker ordlaiv og det var mykje),
osv (sæleg til hesten). Det er like kjørte i bygda;
kjua er ikkje sæleg glad i den, men såuu sek
den gjerne.

Det høte å laie eller å kjørve.

3. Dei brukte lauvkniv eller akrym. Når dei kjørva
braut dei kniven av; dei var det ikkje kjøwa
kjør for dei er seig og vond å bryta.K.L. Kjører ikkje til at dei har rispa lauv i
Lier, men han har sett dei gjort andre stader. Den

trødde du rispelein ^{dette} til å ha laivet i o. Slike leinur
v del g i Lir med same namnet, så han reknar med
at njevelainur v nyttar dr o. tidegare.

4. dei tok laiv både av rotfaste tre o av tre som
dei hogg ned.

I skyva for a ja laiv hor vore svært vanleg i Lir.
Ein av venene hi K.-L. kjøpte i 1916 Meren Søndre.
der var det om lag 80 svare gamle askekallor som
han selde til ned under Bringen da.

K.-L. kjenner ikke til hor gamle trea hadde vera
for når dei vort skyva forse gaugen, har aldri
vare met på det.

Dei kunne skyvast ofte, gjerne 3. eller 4. kvart år.

Det var ^{da} sleg laiv som vort mytta i hakkelainur
som ein kalla dle o. njevelainur.

5. Hakkelainet vort loka på bakkun som høg(sjá
2. o.c.).

Njevelainet vort til dels kjøft inn med ein gong
og tilslå på bjellor. Dersom det vort loka ut, vort
kjernen lagt oppa lauvingsved eller laungs med
ein gard o.l.

K.-L. kjenner ikke til at dei vor sers reknemåse
for Njerr, men det vort sagt at 100 Njerr vor läge
for en mann. "Da måtte gne på."

6. Laivet vart kjøft inn.

Laivdugnad v ikke sent i Lir. Men ein ven av K.-L.
var gardsstyrer sør i Vestfold ein stad ^{sommaren}
1908. Den ^{sommaren} var det mange av som leide seg
i jakt o for sør til Danmark o njopte han. Enka
som denne Lir-gaten var hos ville at han o skulle
gjera det, men han sa nei. Det v så mykje
laivskog hr på garden at vi tror ickje dra til
Danmark etter for. Så kromma han saman hus-
men o husmannshjerringar o alt det jaek han

kunne få fall, og så lauvet dei så mykje at dei aldri hadde haft så mykje fôr av på garden.

7. Det aller mestekjær lauvet vort taad i innmarka.

Den øksetame ²: manjolka, kogg, og kornjolka brukte lauvkniv, skyru eller finger.

8. Det var oftest tønnekjeller som ein kunne leggja lauvet på. Ein måtte sinn på det så det ikkje minna.

Det var kyrne og til dels hesten som jobb lauvet. Hesten skulle ha et kjørv for natta.

9. Her hos oss på Lærdalsfjellet rekkva vi ask, rogn og osp hest.

10. K.L. har ikkje sjeld sett at dei har tall almelauv til grisar, men han hevder at ei kjerring - ho var visst fra Sylling - fortalte at ho gav grisum almelauv og bork. Ho hadde enten krokt eller bløgt det.

11-15. Utgjent

B.

1. Det heitte rakahauv

2. Rein tok det som kom. Det var vel etter det hadde vært storm ein gjorde det.

3. Rive

4-9. Utgjent.

Ein av grammene min, han som hadde høynd
si luge (sjølv før på spt. 12, sp. 3.), kjapte ei liten brun
tropp av ein krytting! Ein dag var han borti garden
hos med hennu, ho stod hunden til ei kirschbære og
at av lauvet som var falle ned. Ho et allting; til denne
tid har ho ikkje levt av anna enn rakahauv, sa man-
nen. Han var svært ells å ta vare på alt, og før han
var ikkje rakahauvet niofør. Han kjøpte des heim
i høyvoga.